

OSZ TITOKI

TÁJFUTÓ

1. SZÁM 1992.08.01.

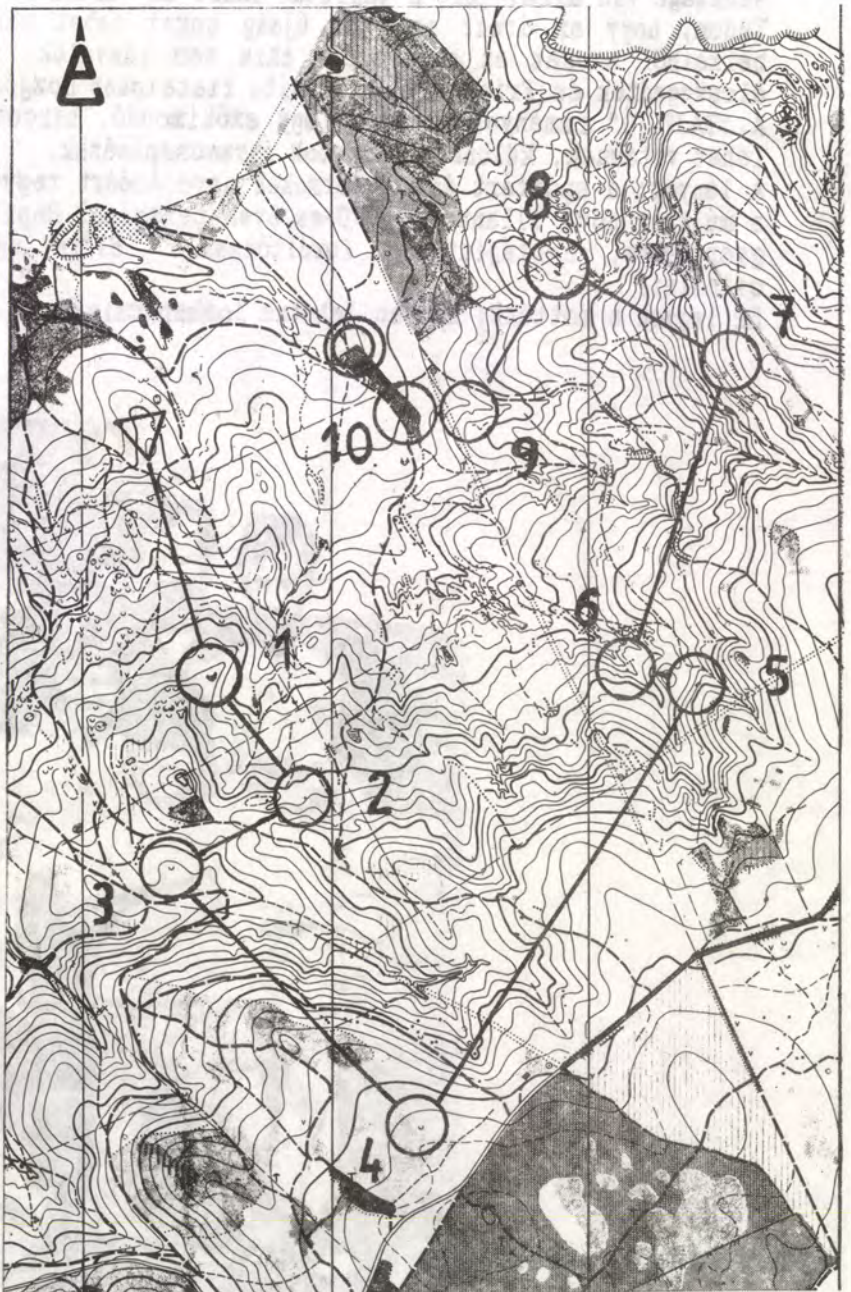
" A TÁJFUTÓ "

Kéthavonta megjelenő kiadványunk címe nem véletlenül utal a tájfutó emberre. Szeretnénk, ha tartalma is kifejezné felfogásunkat a sportról és a sportolóról. A TÁJFUTÓ az ország összes tájfutójáé!

Reméljük, eljut mindenkihez, akit érdekel. Jó volna, ha tükre lehetne sportunknak, örömeinknek-gondjainknak, eredményeinknek-kudarcainknak, törekvéseinknek.

Bárki írhat e kiadványban, akinek mondanivalója van, aki érti, hogy az írott szó sokat tehet szeretett sportunkért, aki a tájfutásért vesz tollat a kezébe.

Midőn útjára bocsátjuk a TÁJFUTÓT, köszönetet mondunk szponzorainknak, akik megértették a sport emberformáló lehetőségét és nagyvonalú támogatással segítik munkánkat.

AZ ÍROTT SZÓ

Három évtizedet töltöttem a tájfutásban. A kezdő versenyzőtől-, aki rosszul felkészítve bolyongott az erdőben- a vezetőedzőig, aki versenyzők tucatjainak munkáját koordinálta; sok mindent megértettem. Diákkorom és felnőtt éveim nehéz szakaszain segített át ez a sport. Biztosan a sportnak is köszönhetem, hogy az évek nem tudtak "betörni". Ma sem vagyok kompromisszumos típus. Mentem mindig a konok fejem után, akkor is, amikor mások csinos kis piros tagkönyveket szereztek maguknak. Mentségemül szóljon -és ezért merem vállalni e kiadvány szerkesztését-, az értelmes beszédre, a jószándékra fogékony vagyok.

Az elmúlt tíz évem útkereséssel telt el. Nagy egyesületeken, kis klubokon át vezetett az út. Biztos vagyok abban, hogy a magyar gyerekeknek, az ifjúságnak szüksége van arra, amit a tájfutás adhat az embernek.

Tudom, hogy az írott szó, az újság sokat tehet azért, hogy a tájfutás számúzze berkeiből azokat az embereket, akik nem idevalók, hitet adjon azoknak, akik már elcsüggedtek és friss erőt biztosító fiatalokat mozgósítson.

A "TÁJFUTÓ" reményeim szerint egy szókimondó, harcos, kritikus újság lesz. Fóruma lehet vitáknak, különböző nézetek összecsapásának.

A lényeg: a sportért és a gyermekek neveléséért tegyünk, amit teszünk! Beásunk majd a múltba: hová illant az 1970-es évek pezsgése? Bepillantunk a jelenbe: a pénzek a gyerekekre, a tájfutásra fordítódnak-e? Előre nézünk: hogyan lehetne jobban csinálni?

Ez legyen a mottó: hogyan lehetne jobban csinálni?

S.T.

EMLÉKEK

Állandó rovatunk célja a múltat szembesíteni a jelennel. Honnan indult, hol tart, merre megy a tájékozódási futás és ezen belül a magyar tájfutás?

Talán hasznos lesz a mai tizenévesekkel megismertetni a múltat, és bízunk abban, hogy a felnőtt generáció is újragondol bizonyos dolgokat.

Terveink szerint 3 részben tekintjük át a tájfutás történetét, nagy lépésekben:

a) A kezdettől az első EB-ig.

b) Az első EB-től az 1972. évi VB-ig (magyarok a csúcson).

c) Az utolsó húsz év (1972-1992.) magyar tájfutása.

Ezután csemegézés következik majd, érdekességek, visszaemlékezések a tájfutás történetéből.

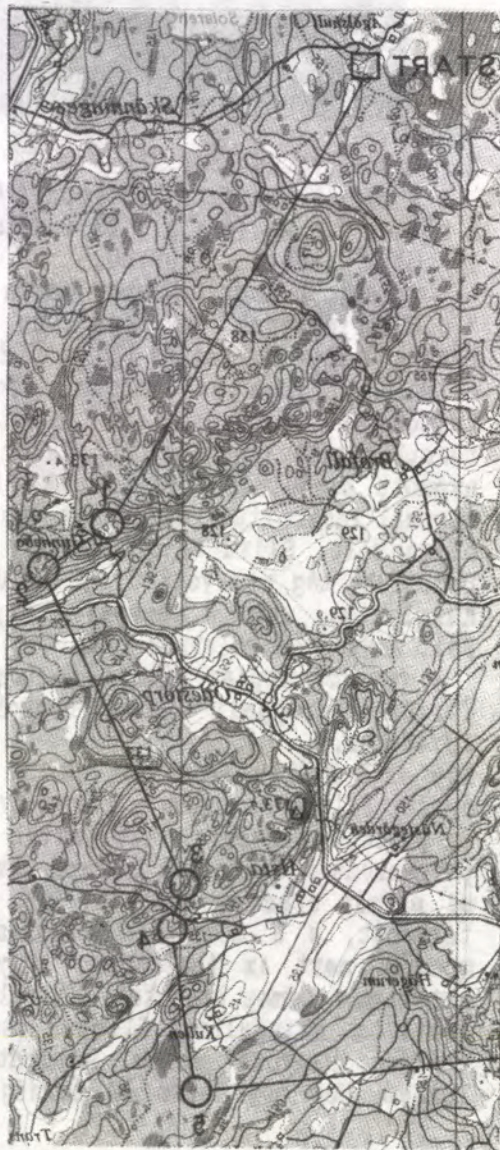
Kezdjük hát...

A KEZDETTŐL AZ ELSŐ TÁJFUTÓ EB-IG

A tájékozódási futás kialakulása a századforduló első évtizedeinek kódébe tünik (1900-1930. között).

A fejlődés két egymástól független úton történt. Az északi országok katonai terepgyakorlataiból kifejlődve már 1946-ban megalakult a svéd, finn, norvég, dán tagokból álló Északi Tájékozódási sporttanács. Időben és technikai lehetőségeiből adódóan alaposan megelőzték Európa más országait. Magyarországon a turista mozgalom vajúdta ki magából a tájfutást. 1933-ban Berend Ottó írja: "...Hegyi barangolásaink és főleg elkeveredéseink során először ötlött fel bennem a gondolat, hogy a turistaságnak is van értékmérője, versengési lehetősége...". Így indult útjára a magyar tájfutás, hogy sok-sok "keverés" után egyesüljön a nemzetközi szövetségben a más utat járó országokkal.

Magyarországon először a turista mozgalmon belül jött létre, majd kezdett önálló életet a tájfutás. A gyenge minőségű (1:50000 léptékű) - háború előtti- turista térképek, valamint a turisták futás ellenessége fékezte a fejlődést. Például a versenyeken büntették, ha valaki eltért az előírt menetidőtől. A fent említett térkép katonai titok volt. Háziversenyeken az otthon titokban lefotózott térképekkel futottunk. A fejlődést lassította, hogy szinte alig lehetett nem-szocialista országba kijutni. Így az ellenőrzőpont nálunk "láda" volt, később egysíklapú vászon "bója". 1960-ban néhány szerencsés eljutott Finnországba és "behozták" a háromoldalú, átlósan felezve piros-fehér bóját. Remélem következő számainkban részletes és hiteles cikkeket közölhetünk erről a hőskorról. Nos, ha nehezen is, de sikerült nemzetközi kapcsolatokat kiépíteni és 1961. májusában a Magyar Természetbarát Szövetség alapító tagként vett részt Nemzetközi Tájékozódási Sportszövetség (IOF) megalakulásában.

Alapító országok: Bulgária, Csehszlovákia, Dánia, Finnország, Magyarország, NDK, NSZK, Norvégia, Svájc, Svédország. A Kongresszus elhatározta, hogy 1962-ben Európa Bajnokságot rendez.

Így került sor 1962-ben Norvégiában (Løten városka mellett) az első tájékoztató EB-re.

A férfiaknál 16,3 km távon (12 e.p.; 45 induló).

1./ Magne Lystad 1:48:32.

a legjobb magyar, Skerlecz Iván a 27. helyen végzett, 2:56:11 idővel.

A nőknél 7,4 km (6 e.p.; 23 induló)

1./ Ulle Lindkvist 1:03:30,

a legjobb magyar Neupor Márta (18. hely. 1:28:15) így emlékszik vissza:

"...Skandiáviának "levegője" van, szoktam mondani, bár 1962-ben Løtenben nem hatott ránk a "Nagy Skandináv Nyugi". Edit és én meglehetősen rutintalan mazsolák voltunk az EB mezőnyben és igencsak szorongva néztünk az események elé. Kétnapos oslói tartózkodás után utaztunk fel Løtenbe. Elszállásolás kitűnő, megnyitó impozáns, terepbemutató megdöbbentő. Ekkor talákoztunk először az északi tereppel. Kicsit nyomott hangulatban érkeztünk vissza szálláshelyünkre. A løteni "ABC" áruházban azonnal vásároltunk magunknak gumistoplis futócipőt, - mert minden skandináv menőnek olyan volt. Silva tájolómat egy régebbi versenyen kunyeráltam Pontus Carlssontól. Bozót ruha még nem volt divat nálunk, atléta szerelésben futkároztunk otthon. Biztos ami biztos, erre a versenyre kaptunk focista szárvédőt, amit én végül nem vettem fel, nagyon nőietlennek találtam.

A verseny napján minden pontosan a kézhez kapott forgatókönyv szerint zajlott. Ébresztő - reggeli - komor buszok - komorabb, ideges versenyzők. Női rajt kezdődik 10,45-kor.

Egy erdő szélén kászálódunk le a buszról, hideg volt, 5 fok körül. Pár gazdasági épület állt a közelben - tárva-nyitva. Hamarosan egy igazi - de most hideg - szauna fa-priccsén heverve latolgattuk Edittel esélyeinket. Megkezdődött a rajt. Három perccel szőlítették a versenyzőket az elő-indítóba. Szalagozott ösvényen tűntünk el egymás után az erdőben. Még egy kis toporgás és megkaptam életem első színes térképét, s a másodperc visszaszámlálás után kilódítottak a terepre. Lódítottak mondom, mert az indítóbíró nagyot lökött rajtam a kellő pillanatban, hátha nem értettem a német számokat. Ez volt az első meglepetés - de korántsem az utolsó. Első pont: tó. Elindultam. Illetve csetlettem-botlottam a ronda köves, mohás, mocsaras talajon. Nagyokat estem, kínlódtam. Érzésem szerint már a pont közelében kellene lennem. Még egy lépés és térdig süllyedtem valami híg, zöld lötytybe. Amint ebből

evickéltem kifelé, meglátom a pontot kb. 10 m-re. Végre! Hogy tó volt-e, nem tudom. Lehet, hogy abban merültem el. Jöhet a második: Patakvég mocsárban. Iránymenet. Két utat is kell kereszteznem, azokat biztos észreveszem. Elhatároztam, nem nézem hova lépek. Söpörtem. Egyik út - másik út - jött a pont is simán. Itt mint később kiderült, a mezőny legjobb idejét mentem. Nyomás a harmadikra. Tó déli vége, mondja az írás. Nono! - mondom én. Csak legyen egyáltalán tó. Már kezdtem tisztába jönni a tereppel. Világoszöld folt: mocsár mohával fedve, ha nincs egészen fedve: tó. A harmas előtt elég szép boly jött össze, pont sehol. Egyszer csak feltűnik Ulla Lindkvist. Mintegy vezényszóra mindenki utána tép, én is. Pillanatok alatt helyre tette a társaságot, aztán meglépett. Negyedik pont: tó. Na, mindegy, gyerünk. A pont után van egy út, azon majdcsak fennakadok. Így is történt. 5-ös patakvilla, 6-os patakvég mocsárban. Simán jöttek, de lassan. Már elkészültem az erőmmel.

Aztán jött az utolsó. Mi lehetett volna más: tó. Azóta is utálok ezt a két betűt így együtt látni. A befutásnál megdöbbentett a kiabáló tömeg, a kordon két oldalán. Persze nem engem, hanem a pár méterrel előttem futó norvég nagymenőt Marit Ökernt biztatták, aki - mint később kiderült - 16 másodperccel szorult Lindkvist mögött a második helyre. Olyan kavarodást csinált a célban, hogy egy darabig kétségem volt afelől, észrevették-e befutásomat. Ott taszigált a norvég lánynak gratuláló tömeg, míg Béla bácsi ki nem halászott, közölve, hogy 88 percet mentem, ami hazai viszonylatban 8 km-en nem rossz, de itt csak a 18. helyre volt elég. Egyetlen értékes skalpot sikerült szerezniem. Egy percet adtam a rutinos csehszlovák Csermakovának." (részlet a TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÁS 1972./11. számából)

R.H.

JUNIOR HÍREK

1992. 1. félévének eredményeiből

Az elmúlt félév eredményeit összesítve készítettem el az alábbi listát. A pontverseny nem hivatalos, mert sajnos igen kevés versenyről kaptunk verseny-értesítőt. Emiatt a következő félévben minden versenyen le fogjuk írni az elért eredményeinket. A házi-pontverseny feltétele legalább 3 versenyen való részvétel az alábbiak közül:

Spartacus Kupa	1992.03.15
Postás Kupa	1992.04.18-20.
Semmelweis ev.	1992.04.25.
Vasutas ev.	1992.05.01.
Kilián ev.	1992.05.03.
Bp. Váltóbajnokság	1992.05.10.
Bp. Hajós F. ev.	1992.05.24.

A kiszámítás módja: a versenyeken elért helyezéseket összeadtam, és ezt osztottam a versenyek számával. (Minél kevesebb pont, annál jobb helyezés.)

1992-ben a JUNIOR KUPÁT az veheti át, aki a 2. félévben a pontversenyben első lesz.

Az 1. félévi pontversenyünk első 6 helyezettje:

1. Orosz Gábor 8,5 helyezési pont
2. Vizi Tibor 12,5 helyezési pont
3. Deák Csaba 13,8 helyezési pont
4. Balogh Márton 14,0 helyezési pont
5. Bolla Péter 14,2 helyezési pont
6. Orosz Ádám 17,1 helyezési pont

Schuch Anikó

TOLL - HEGYEN

A KUTYÁKRÓL

Elszaporodtak a tájfutó versenyek kutya résztvevői. Mielőtt kifejteném ezzel kapcsolatos álláspontomat, elmondom, hogy nagyon szeretem a kutyákat. Emberrel való kapcsolatuk, hűségük, értelmük szeretetünkre méltóvá teszi őket. Nekem is volt több évig kutya.

De...

Országunkban élő emberek két csoportra oszthatók: a "kutyások" és a "nem kutyások" csoportjára. Úgy gondolom, én a két csoport közötti határvonalon állok. Mint volt kutyatulajdonos és kutyaszerető ember a "kutyások" között. Mint edző, vezető a "nem kutyások" között.

A társadalom jogi keretek közé szorítja a kutyásokat. Azt szeretném, ha a törvények, jogszabályok között maradnának, és nem erőltetnék másokra hobbijukat!

Beszélhetnénk arról, hogy az utca kutyák okozta szennye, a futókat megriasztó farkaskutyák stb. ellen sokan tiltakoznak. A kutyatartás kulturált embert feltételez. Most azonban csak a tájfutó versenyekről írok.

Elterjed, elharapódzik a kutyák versenyeken való "levegőztetése". Ez kétségkívül kényelmes a tulajok számára. Gondolniuk kellene azonban a többi emberre is.

Például váltóverseny kordonjában rohángoló kutyák balesetet okozhatnak. Nem egy verseny rajtjában szájkosár nélkül, szabadon barangoló farkaskutyák ijesztgetik a versenyzőket, marakodnak, idegesen csaholnak.

Konkrét emlékem: 1992. májusában egy minősítő versenyen, az ellenőrző pontra futván lényegesen visszatartott a keskeny ösvényen haladó farkaskutya és egy kisebb korcs. Nem az idővesztéséről vagy a kényelmetlen érzésről beszélek, hanem az elvről. Ne kényszerítse ránk hobbiját senki!

Mint edző, szintén szembe kell nézmem e kérdéssel. Sajnos volt rá eset, hogy edzésen résztvevő versenyzőmet megharapta egy kutya. A gyerek és a szülők ijedtsége, autózás az orvoshoz, a kutya tulajdonosának keresgélése (van-e veszettség elleni oltása a kutyának stb.); senkinek sem kívánom ezt átélni. Az ezt követő kártérítési perről nem is beszélve!

Javaslom: az MTF SZ foglaljon állást a kutyák versenyen való részvételéről. A rendezők felelősségét fogalmazzák meg e kérdésben, ugyanis eddig normális gondolkodással nem vetődhetett fel a versenyen résztvevő kutyák kérdése. A kutyatartást szabályozó általános rendeleteknek (szájkosár, pórázon tartás stb.) érvényt kellene szerezni a tájfutó versenyeken.

(-S.T.-)

A TÁJFUTÓ KÉRDÉSE:

Hol van a tájfutó sport versenyszabályzata? Aki látta, írjon nekünk!

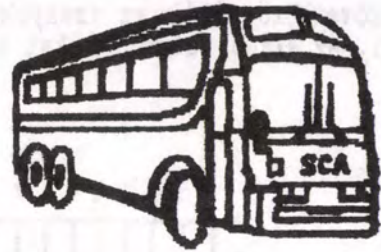

SZPONSZOR HÍREK

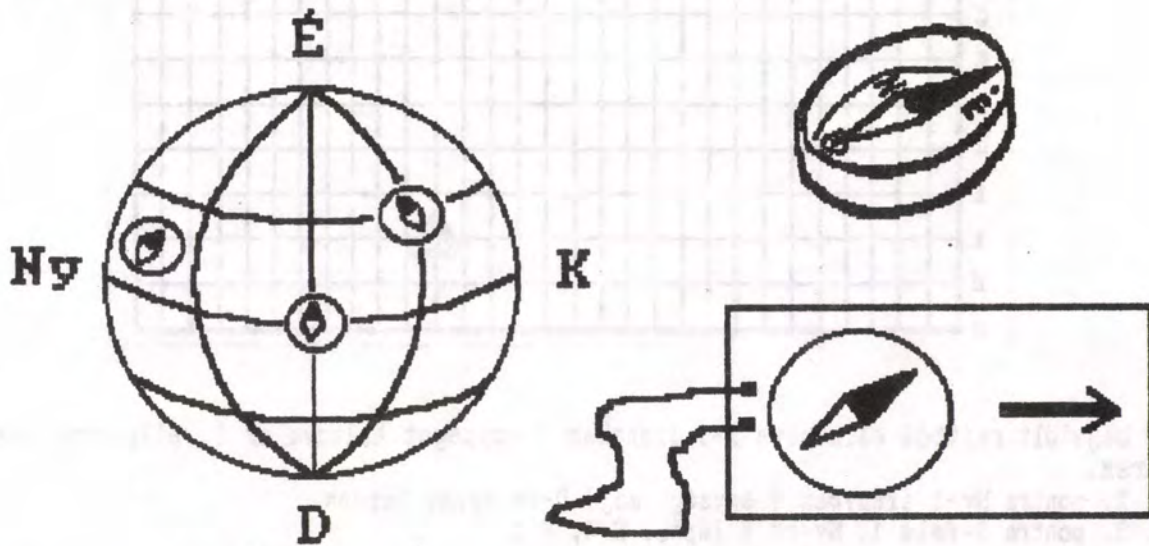
Tájfutó szakosztályunk az SCA KFT mikrobuszával jól sikerült technikai edzést tartott a Lajosforrásnál. A legjobb időt Deák Csaba futotta.

Az Oktatási KFT pénztámogatásával edzőtábort tartunk Mátraházán. Erről következő kiadványunkban számolunk be. Köszönet a szponzoroknak!

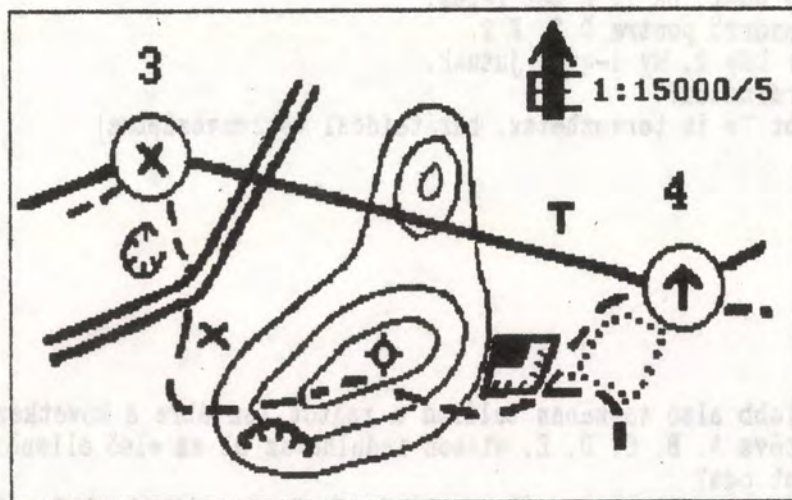

OKTATÁS ÉS JÁTÉK

A tájékozódási futással ismerkedő embernek tudnia kell, hogy mik az égtájak.

A mágnesű, iránytű, vagy tájoló a Föld északi irányát mutatja.

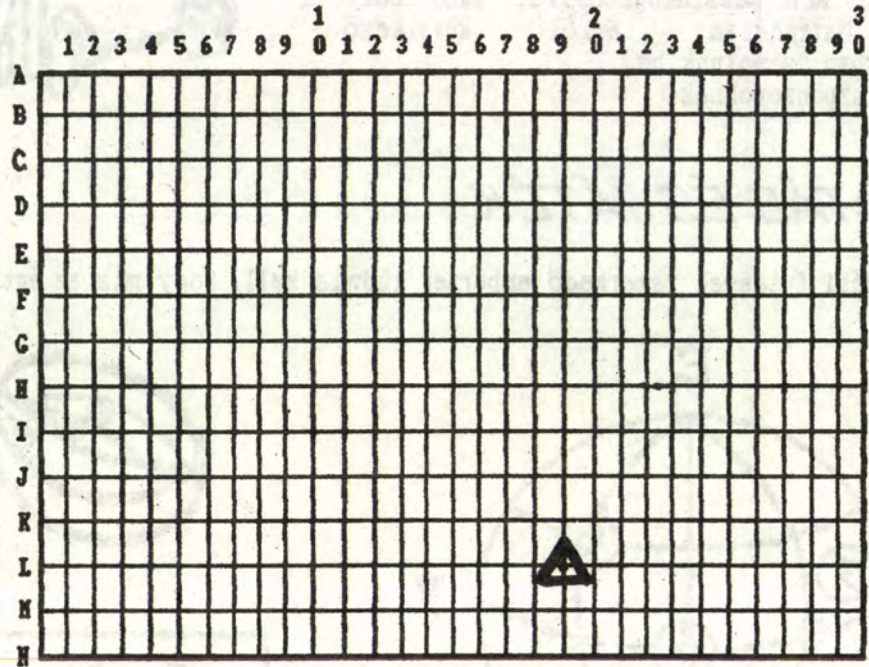

A térképen mindig felül van észak. A térkép feliratai is Észak-Dél irányba vannak tájolva.

1. JÁTÉK

A következő játék az irányokat gyakoroltatja. A bejelölt rajthelyről elindulva (L-19), az alábbi utasításokat követve, az ellenőrző pontokat érintve a célba jutsz.

A bejelölt rajtból elindulva É-i irányban 3 egységet haladva az 1. ellenőrző pontra érsz.

A 2. pontra Ny-i irányban 9 egység, majd D-re egyet lépünk.

A 3. pontra D-felé 1, Ny-ra 8 lépés, É 4, K 1.

Innen megyünk a 4. ellenőrző pontra É 3.

Az 5. pont: ÉK 2 lépés.

Ezután K 14, D 1, Ny 3 a 6. bója.

A 7. ellenőrző pont: DK 2, K hét lépés.

Az utolsó ellenőrző pontra D 2, K 2.

Innen a célba: D Ny 2, Ny 1-gyel jutunk.

Mik a cél koordinátái?

Hasonló játékot Te is tervezhetsz, barátaiddal versenyezhetsz!

2. JÁTÉK

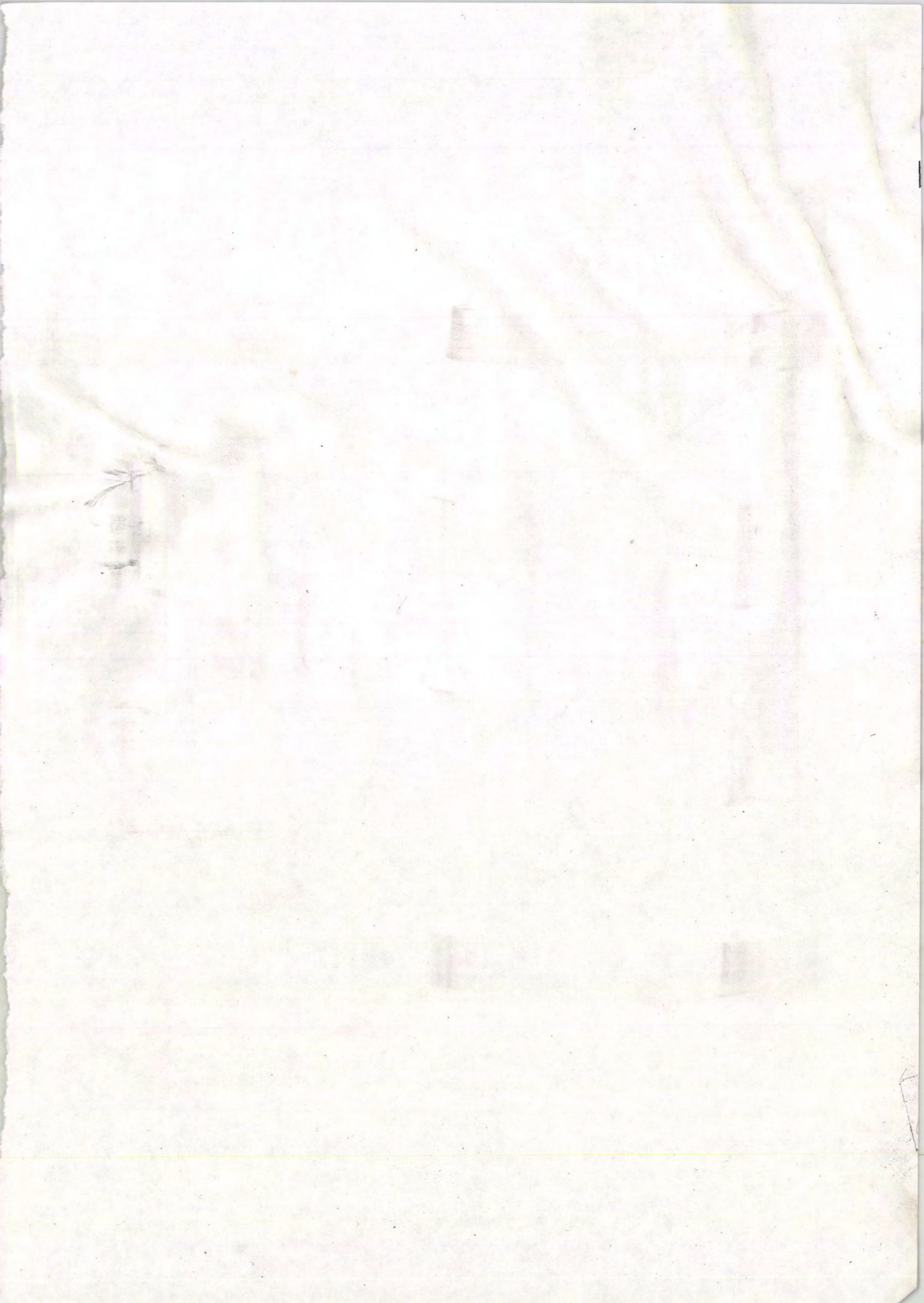
A labirintus jobb alsó sarkában találod a rajtot (az ábra a következő oldalon van). Ceruzádat idetéve A, B, C, D, E, utakon indulhatsz el az első ellenőrző ponthoz.

Melyik út vezet oda?

Az 1. ellenőrző ponttól ismét válassz A, B, C, D utak közül. A 2. ellenőrző ponttól ismét válassz A, B, C, D utak közül. Hasonlóan a 3. ponttól a célhoz kell jutnod.

Jó szórakozást!

TÁJFUTÓ

JUNIOR SE. KIADVÁNYA *** 2. SZÁM *** 1992. X. 15.

MIÉRT SPORTOLJUNK ?

Magyarország évtizedek óta a világ élvonalában van : többek között a keringési betegségeiben, az alkoholizmusban stb.

Jelen éveinkben a társadalom értékzavarral, a családok anyagi , egzisztenciális nehézségekkel, az iskolák tanerő- és pénzgondokkal küzdenek. Elhagytuk a kommunizmus langyos állóvizét.

Harcosabb, küzdőképesebb fiatalokra van szükség, akik megállják a helyüket nehéz körülmények között is.

Mit tehet a sport ezért?

Gyerekkortól szoktatja az embert az erőfeszítésre, a küzdeni tudásra, tiszta játékszabályok között.

A tájékozódási futás különösen alkalmas egy testileg-lelkileg egészséges ember nevelésére. Az erdőben való futás pszichikailag, fizikailag, szellemileg harmonikus egyéniséget fejleszt. Ki a városokból a jó levegőre, az izgalmas erdei kalandra!

Ezért sportoljunk!

MAGYAROK A CSÚCS FELÉ

Előző számunkban, a tájfutás történetében 1962-ig - az első EB. éve - jutottunk. Lapozzunk át tíz évet, csak a VB-k rövid kivonatát tekintve; nem tárhatjuk fel a VB. eredmények mögött lévő versenyzői verítéket, edzői, sportnevelői munkát. Mindenesetre ezen 10 év alatt a magyar tájfutás a világ élvonalá közelébe jutott!

1964. Svájc, II. Európa-Bajnokság

férfiak (60 induló):

1. Erkki Kohvakka (Finno.) 1:42:09

a legjobb magyar: 29. Skerletz Iván 2:22:43

nők (35 induló):

1. Margit Thommen (Svájc) 1:07:59

a legjobb magyar: 5. Monspart Sarolta 1:15:51

Ekkor már váltóversenyt is rendeztek (a férfiaknál 10, a nőknél 8 csapat indult):

férfiak:

1. Finnország 3:50:42

8. Magyarország 5:27:27

nők:

1. Svédország 3:12:43

8. Magyarország 4:27:20

Ezen a VB-n feltűnt egy tehetséges csillag a női mezőnyben: Monspart Sarolta, "Saci". Hosszú, nehéz út vezetett 10 éven keresztül a női egyéni világbajnoki aranyéremig.

Egy személyes emlék 1963-ból. Akkor még minden tavasszal szalagozott terep futóversenyt rendeztek a Normafánál. Mint elsőéves ífi, a 8 km/300 m szintkülönbségű pályát futottam. Előző nap esett a hó. Aznap már olvadni kezdett, havas, latyakos volt az erdő. Budakeszi felől a János-hegyre vezető emelkedőn futottam, amikor egy gőzmozdonyzerű valami közeledett hátulról. Az íratlan szabály szerint kiléptem a hóban taposott nyomvonalból, hogy elengedjem a nálam gyorsabb versenyzőt; Skerletz Iván volt, aki nyerte a felnőttek versenyét. Egy emlék a verítékcseppekről.

1966. Finnország, az I. VB.

férfiak (58 induló):

1. Age Hadler (Norvégia) 1:36:02

a legjobb magyar: 34. Órsi András 2:17:42

nők (35 induló):

1. Ulla Lindkvist (Svéd.) 52:45

a legjobb magyar: 9. Monspart Sarolta 1:05:06

férfi váltó(10 csapat):

1. Svédország 3:51:42

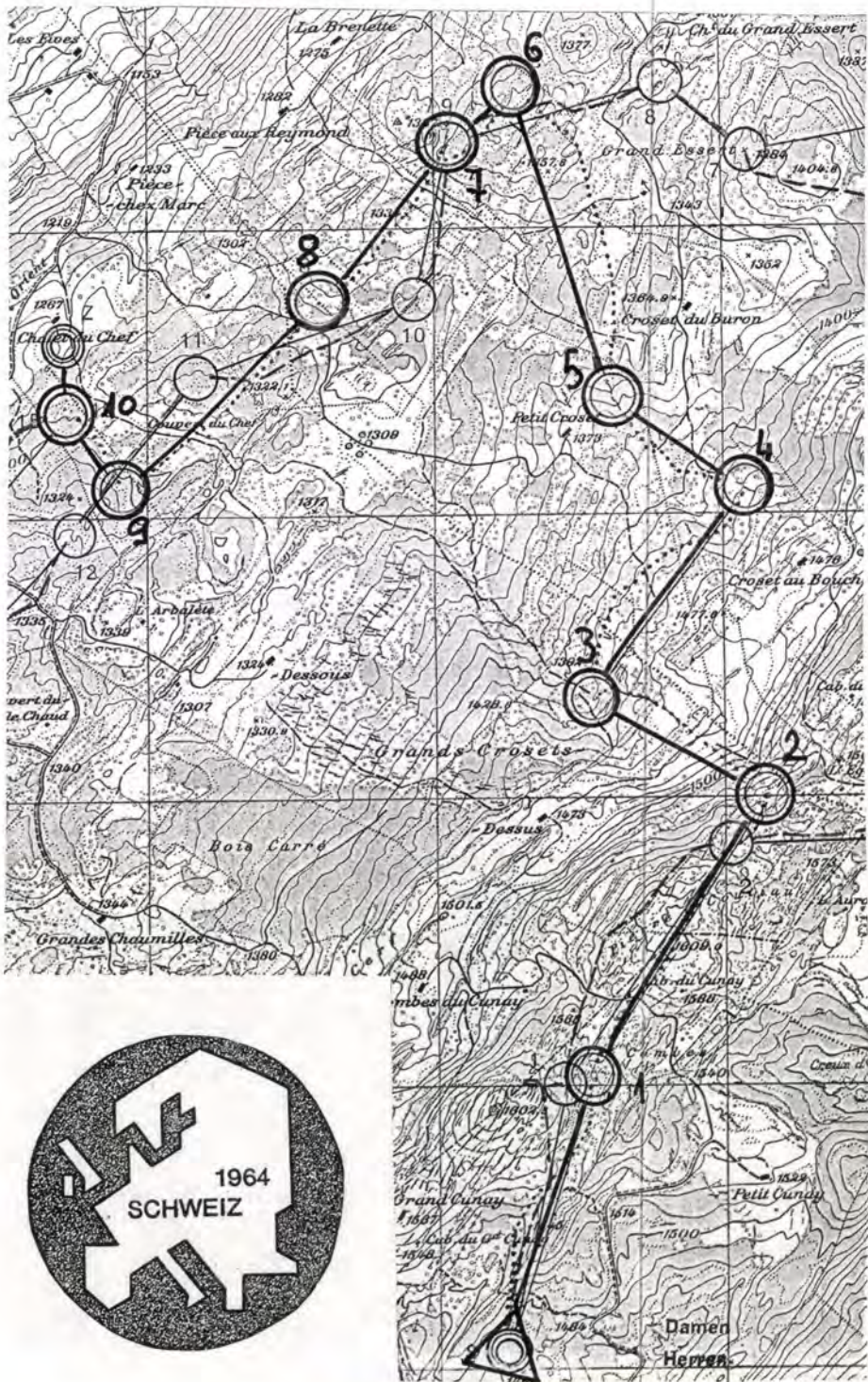
8. Magyarország 6:00:33

női váltó (9 csapat):

1. Svédország 2:42:58

a magyar váltóban Cser B. feladta

1968. II. VB. Linköping (Svédország)

férfiak (63 induló):

1. Karl Johansson (Svédo.) 1:48:19

a legjobb magyar: 25. Bozán György 2:28:57

nők (38 induló):

1. Ulla Lindkvist (Svédo.) 1:04:55

a legjobb magyar: 14. Monspart Sarolta 1:33:49

férfi váltó (13 csapat):

1. Svédország 4:25:19

8. Magyarország 5:59:17

női váltó (9 csapat):

1. Norvégia 3:17:53

7. Magyarország 4:37:07

Ulla Lindkvist

1970. III. VB. Friedrichroda (NDK)

férfiak (69 induló):

1. Berge Stig (Norvégia) 1:49:46
a legjobb magyar: 23. Bozán György 1:59:55

nők (48 induló):

1. Hadler Ingrid (Norvégia) 1:10:39
a legjobb magyar: 6. Hegedüs Ágnes 1:17:17

férfi váltó (14 csapat):

1. Norvégia 3:52:00

7. Magyarország 2:37:13

női váltó (12 csapat):

1. Svédország 2:32:39

2. Magyarország 2:37:13

**Összesítő táblázat (17 tagország) 1962. és 1970. közötti pontverseny
(7-5-4-3-2-1 p.)**

1. Svédország	133
2. Norvégia	98
3. Finnország	75
4. Svájc	52
5. Dánia	15
6. Csehszlovákia	10
7. Magyarország	8
8. NDK	5

A férfiaknál a 20-30 év közötti legjobb eredmények és a váltó 7-8. helyek nem mutatják, de érelődik egy csapat (Bozán, Vajda, Boros, Sötér, Hegedüs A.), amely egy váltó 5-6. helyet megszerezhet.

A nőknél látható, hogy egyéniben és váltóban egyaránt siker várható a Monspart, Hegedüs, Horváth triumvirátustól.

1972-ben Csehszlovákia ad otthont a VB-nek, talán a közép-európai terep és pályakitűzés is a mieinknek kedvez majd...

Monspart Sarolta

Boros Zoltán

VERSENYSPORT VAGY SZABADIDŐSPORT ?

Merre halad a tájfutás?

A napokban beszélgettem sportunk egyik vezetőjével a tájfutás jövőjéről. Véleménye szerint a tájfutás a szabadidősport felé halad, ahogy ő fogalmazta kicsit kesernyésen a "buli" felé.

Igy van ez? Jó ez nekünk?

A választ keresve pillantsunk vissza a múltba, a tájfutás magyarországi fejlődésére...

1960-ban kezdtem versenyezni, mondhatni ekkor ringott a tájfutás bölcsője Magyarországon. 2-5 fős csapatok küzdöttek egymással és a háború előtti turistatérképek fotómásolataival a turistaversenyeken.

A versenypályán részidőellenőrzés is volt, a sietést, a késést egyaránt hibapontokkal büntették. Nem bója volt akkor még, hanem "láda", ugyanis a szó szoros értelmében ládaszerű alkotmányba kellett bedobni a csapat azonosító céduláját. A pályák hosszúak, nagy szintkülönbségűek voltak, ma is emlékszem a KILIÁN versenyre, ahol 4 óra 20 perces időmmel ötödik helyezést értem el. Egy évben 20 - 25 versenyen indultunk, turistaházakban, pajtákbán aludtunk, jártuk az országot. Voltak bajnokságok, érmek, oklevelek, jelvények. A nomád körülményekhez képest nem voltunk sokkal kevesebben mint ma.

Sportunk lassan és nagy harcok közepette kivált a természetjárásból. Megalakult az önálló Magyar Tájékozódási Futó Szövetség. Elkezdtek új, tájfutó térképeket rajzolni, amelyek már tükrözték a valódi terepviszonyokat, ezáltal gyorsabb, biztosabb lett a versenyzők mozgása a terepen, kialakult a tájfutás. Komoly segítséget kaptunk az északi országoktól (Svédország, Finnország) elméleti kérdésekben, meghívták tehetséges fiataljainkat edzőtáborokba stb. A rendezők, a versenyzők valamennyien a sport szeretetétől hajtva lelkiismeretesen és szakszerűen végezték munkájukat.

A Népsportban rendszeresen megjelentek eredményeink, az emberek kezdték megismerni Magyarországon is a tájfutást.

A pénz a 70-es évek közepén jelent meg a magyar tájfutásban. A javuló nemzetközi eredményekkel együtt ez természetes jelenség volt. Az én véleményem szerint is a versenysporthoz három dolog kell: pénz, pénz, pénz.

Azok a sportolók, akik a világ élvonalába akarnak kerülni, idejük nagy részét edzéssel kell, hogy töltsék, nem mindegy hogyan táplálkoznak stb. Az őket segítő szakemberek, edzők, orvosok, menedzsereknek profi minőséget kell produkálni. A jó térképeket sem készítik ingyen.

Úgy tűnik, a pénz megjelenése csak rövidtávon segített a tájfutás magyarországi fejlődésének. Egy hosszabb dolgozat kellene ennek mélyebb elemzéséhez. Most csak röviden: véleményem szerint a pénz a magyar tájfutás rossz értelemben vett "szocialista módon" használta fel.

A 80-as évek elején főfoglalkozású edzőként dolgoztam, így áttekintésem volt a pénzek felhasználásáról. Sportunk is utánozta a vállalatok többségét, ahol nem a jó szakembereket fizették meg. Nem a jó versenyzők, a jó edzők, a jó rendezők kapták a pénzt, nem az utánpótlás nevelésére fordították a pénzek nagyobb részét a klubok és a szövetségek.

Mi lett a következménye ennek?

Amíg nem volt pénz a sportunkban, nem volt gond. De amikor rosszul használták fel a pénzforrásokat, sokan elfordultak, visszavonultak.

Igy a 80-as évek közepétől felerősödött a dilettantizmus a tájfutásban.

Ezt a folyamatot megpecsételte a "rendszerváltás". A szerény mértékben csordogáló pénzek elapadtak, a benzin és a nevezési díjak ára nőtt, az iskolák az összeomlás szélén állnak.

A dilettantizmusra nem nehéz példákat találni, csak ki kell menni néhány versenyre. Íme néhány példa csokorba szedve (egy hónap termése, nem teljes részletességgel).

Optimista kupa: a tájékoztató szerint 1,6 km gyalogmenettel érhető el a VK. Megmértük, 5 km volt! Nyilván "optimistán" számolták.

Budapest Csapatbajnoksága: A rendezőknek fogalmuk sincs az F13 pálya 33-as kódú pontjának lukasztási mintájáról. Ennek ellenére ordítózva diszkvalifikálják (Maác Bence) a helyes pontot fogó versenyzőket.

A Mecsek Kupán a térképek egy részén nem északhelyesen nyomtatják be a pályákat, és ezek így kerülnek a rajtba. (Ki volt az ellenőrzőbíró?).

A LOKOMOTIV Ifjúsági Kupán másfélórás nullidő csúzás, majd a versenyzők előtt lebontják a pályát. A versenyen nem volt ellenőrzőbíró!

A Bakony kupán nincs tájékoztatás a pályahosszokról, a rajtban "elfogy" a térkép, emiatt versenyzők tucatjai várnak félórákat a rajtban.

Bp. Egyéni Bajnoksága és az OB. elődöntő felnőtt női pályáin 100 perces győztes idők, 50 %-os versenyfeladás. Újabban divat, hogy a pályakitűző nevét fel sem tüntetik (nem csodálom)! Hol van a versenyszabályzat és a versenyszabályzatot betartató ellenőrzőbírók?

92.09.12. szenior verseny: egyik pont eltűnik, stekket sem talál az ominózus helyen összeverődő 6 szenior férfi, akik között volt válogatottak is vannak.

Az ifjú - most végzett - ellenőrzőbíró dohog, amikor óvást nyújtok be (később az óvás eltűnik), miért kell ezen fennakadni, miért okozol nekem munkát?

Mégegyszer kérdem hangos szóval: hol van a Versenyszabályzat?!

Hogyan lehet versenyt rendezni, ha nincs minden klub és minden versenybíró kezében egy érvényes versenyszabályzat? Vagy így kényelmesebb?

Most pedig nézzük: a szabadidősport felé halad a tájfutás?

Szerintem nem!

Szabadidősportként gördeszkázhatunk, focizhatunk, teniszezhetünk, kirándulhatunk, strandolhatunk. De ki lesz az, aki megtanulja a szükséges térképjeleket, és ki fogja megtanítani? Ki fog esőben, sárban saját kocsijával a Bakonyba utazni, hogy egy gyenge minőségű (de drága) térképen egy rosszul kitűzött pályán bolyongjon?

A tájfutás nem szabadidősportként üzhető sport! Ezért vallanak kudarcot sorra a "népszerűsítő" kísérletek.

Nem ismeri a fiatalokat, aki úgy gondolja, hogy ez lesz a "hobbi". Ha a fiatalok sátrazni akarnak, a tájfutás ürügye már nem szükséges.

Nem!

A tájfutás csak **versenysportként** maradhat életben, fejlődhet ismét. Persze széles iskolai, vagy egyéb tömegbázis jó lenne. Én a családot, és majd ha lesz, az iskolát nyerném meg ehhez.

De mindeneelőtt az Országos Tájfutó Szövetség állásfoglalása és erőkoncentrációja kellene ez ügyben. A pénzeket és az energiákat erre kellene koncentrálni, a megfelelő koncepció mellé a megfelelő szakembereket megnyerni!

Schuch Tamás

JUNIOR HÍREK

A szakosztályi verseny első öt helyezette a szeptember 6-tól október 3-ig lezajlott versenyek alapján:

1. Vizi Tibor	118 %
2. Sprok Bence	119 %
3. Orosz Gábor	122 %
4. Orosz Ádám	124 %
5. Deák Csaba	134 %

1992. október 3-án rendezték a **budapesti Csapatbajnokságot**. A verseny előtti napon jelöltük ki a csapatokat. F 13-ban első futóként az újonc Nikl Anti indult. Második futónk az F11-ben versenyző, de most feljebb indított Orosz Gabi állt rajthoz. Kulcsemlerünk Orosz Ádám volt, akinek igen jó időt kellett futnia, hogy a csapatidő dobogóra elég legyen. Az F13-as csapatunk még ilyen tartalékos felállásban is a 3. helyet harcolta ki. Orosz Ádám hozta a várt jó teljesítményt, nyerte a versenyt. Kitűnően futott Orosz Gabi, aki csak két perccel maradt el bátyjától!

F11-ben a legerősebb csapatunkkal álltunk ki. Első futónk Sprok Bence, legfiatalabb versenyzőnk volt. Fegyelmezett futással a csapat legjobb idejét érte el. Gratulálunk! Második és harmadik futónk Deák Csaba és Vizi Tibor is kitett magáért, és 6 perccel vertek a második helyezett csapatra.

F11-es csapatunk Budapest 1992. évi Bajnoka!

F11 Budapest Csapatbajnoka: Sprok B., Vizi T., Deák Csaba.

SPROK BENCE

A képen látható (épphogy 10 éves) fiú ősszel került a JUNIOR SE. tájfutó szakosztályába, az alapképzés után idén májusban kezdett versenyezni.

A Mátraházán tartott edzőtáborunkon már komoly fejlődést tapasztaltunk nála.

Szorgalmas, elszánt, jó fizikai adottságokkal rendelkezik.

Értelmes és fegyelmezett versenyző.   Eredményei

hónapról-hónapra javulnak.

További sok sikert Bence!

Sprok Bence

F13 Bp. CSB. 3. helyezette: Orosz G., Orosz Á., Nikl A.

OKTATÁS ÉS JÁTÉK

A TÁJFUTÓ 2. számában a domborzatolvasás alapjairól lesz szó. Ha kirándulásra megyünk, nemcsak az érdekel, hogy hány kilométert gyalogolunk, hanem az is, hogy mekkora hegyeken kell átmászni. A mi sportunkban ez különösen fontos.

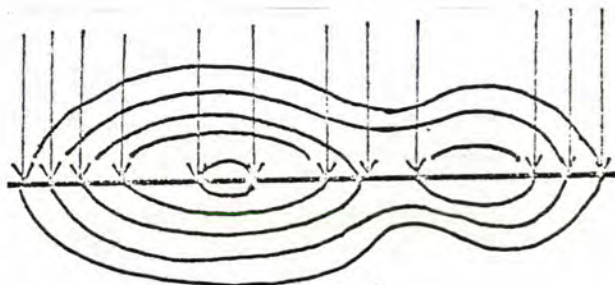
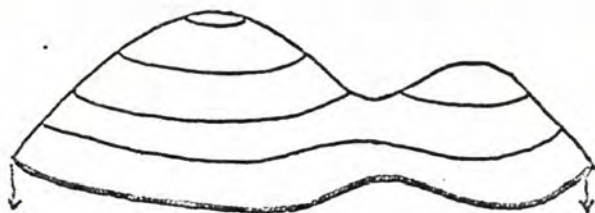
A térképeken a hegyek ábrázolását **szintvonalak** segítségével oldják meg (lásd a mellékelt ábrákat).

Gondolatban elszeljük a hegyet, majd 5 méteres magasságonként a szeleteket körberajzoljuk, így keletkeznek a **szintvonalak**.

A másik ábrásorozaton látható, hogy:

a./ a hegy teteje könnyen felismerhető a záródó szintvonalról, az eséstűske mindig lefelé mutat.

b./ a patakok mindig lefelé folynak, a vízmosások lefelé szélesednek.

A térképolvasáskor célszerű a hegy tetejét megkeresni, ezután könnyen felismerhetők a hegyből kinyúló gerincek, illetve a hegy testébe beékelődő völgyek.

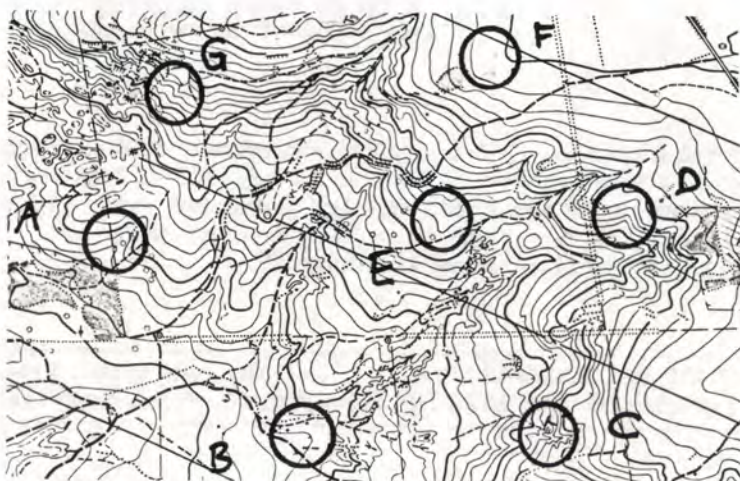
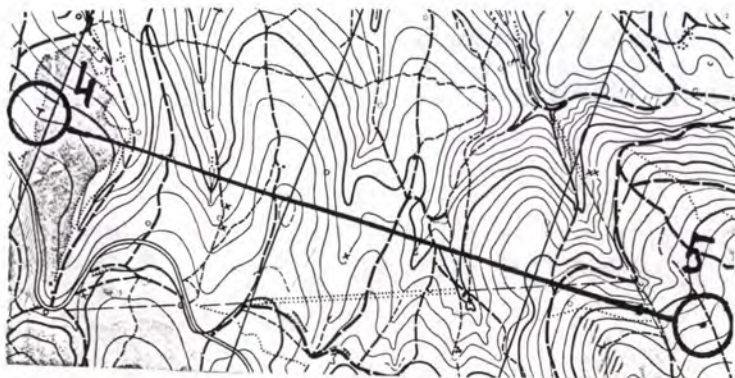

VERSENY !!!

Az 1. számunkban versenyt hirdettünk a 14 év alatti fiataloknak. A legjobb megfejtéseket beküldők között egy SILVA tájolókat sorsolunk ki. A megfejtések beküldési határideje: 1993. január 31.

2. forduló:

1. kérdés: miért fontos a tájékozódási futó versenyzőknek a domborzat olvasás?
2. kérdés: az alábbi térképen bejelölt átmenet vonalon való végrehajtása esetén hány völgyet keresztezünk?
3. kérdés: a lap alján lévő térképen bejelölt pontok közül melyik van völgyben, melyik gerincen?

A TÁJFUTÓ KÉRDÉSE:

Ki volt az ellenőrzőbíró a
LOKOMOTIV Ifjúsági
Kupán?
Kérjük, jelentkezzen!

KÖVETKEZŐ SZÁMAINK TARTALMÁBÓL:

- 1972: magyarok a csúcson!
- fussunk vagy tájékozódjunk?
- irányítás és távmérés
- levél a Szülőknek
- hogyan nyerjünk Diákolimpiát?
- versenypálya a természetben
- a TÁJFUTÓ kérdései

SZPONZOR HÍREK:

Kiadványunk kisebb lett. Sajnos egyik szponzorunk az SCA nem tudta folytatni a kiadványunk sokszorosítását. A baj nem jár egyedül, az őszi versenyekre ígért mikrobuszt sem kaptuk meg az SCA-tól. Így sajnos csak versenyzőink felét tudtuk mozgatni - a szülők egy részének segítségével - a versenyekre. Ezen kiadványunk sokszorosítását Deák úrnak köszönhetjük.

A JUNIOR SE. KIADVÁNYA

Felelős szerkesztő: Schuch Tamás

Levelezési cím: 1076 Bp. Garay u. 44. telefon: 1-416-418

Szponzor: Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző KFT.